

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om det attende Aarhundredes Oplysning i Salighedens Sag

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 123. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1825_410_2-txt-shoot-idm1218/facsimile.pdf (tilgået 28. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

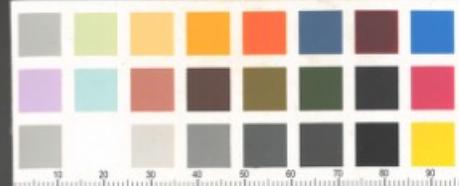
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

den, som en mørk Fremtid, staae ved sit Vand, og påføre sine verdslige Syster!

At denne Betragtning af Forholdet mellem Tid og Ewig-
hed, ogsaa uden alt Hensyn paa Christendommen, er bagvendt,
er ingen Oplosning, men Formerkelse af de menneskelige Vis-
kørs, det vil jeg her kun i Forbindende anmærke, men at
den er antichristelig, og skriber paa det alterbestemteste mod
Christendommens Grund-loesning, saavel som mod Jesu og
hans Apostlers udteykkelige Ord, der vil jeg med al Strenghed
gjøre gældende, mod dem, der kalde sig Christne og ere
det ikke, kalde sig christelige Theologer, og ere det Modsatte.

Jeg ved jo vel, hvad de Klogeste blandt Modstanderne
vil svare, ved jo vel, de ikke saa naivt, som i mina Barns
drom, vil spørge: men er det ikke dog ogsaa, naar man skal
tale alvorlig, sandt, at Tiden er for Menneske det Blaese,
Ewigheden det Uviøse, og at Hoved-Sagen er, hvordan man
handler, som der staaer: viil mig din Tro af dine Giv-
ninger! Nei, jeg ved meget godt, at naar man mæter, det
gaar ikke længe an, at vinde philosophisk Røp ved Laushed,
da vil man have fornemt, og undervise mig, som en gammel
agnis Prost, der har glemt sin Latin, om, at det var i det
Højeste Kun til Raens Tid, man, forledt af den da herskende
eudaimonistiske Philosophie, udtrykte sig saa urettig, eller
dog saa usægtig, som om man satte det Spørlige over det
Ukjentige, det Egentlige over det Kandelige, det Timelige over
det Evige; men at, siden den Tid, har alle videnskabelige
Theologer arbejdes christelig lade det Evige: det Intellectualle,
Mentalle og Moraliske, vederfares Ret, noit stielner mellem
Legalitet og Moralitet, og satte Menneskets høje Maal langt
overe alt Sandhedsligt, i Almenhedsrettslighed. Om man da
end ikke saa ivrig, som i forrige Tider, indstærpede den
Sandhed, at det Timelige og Spørlige Kun har relativt Værd,
ja om man end stundom yttrede, at det Ny Testaments Tale:

decem hundre lidt overspændt, saa var det dog ingenfundt,
fordi man talte Sandheden i Tidet, men kun fandt man af
Historien saa, hvor stadelige Folger det ved Misforstånd kuns-
de have, at tale forærtlig om Livet i denne Verden, og nem-
sætte de dydige Handlinger.

Den Undervisning venter jeg, men den er, som man
seer, spist paa mig, da, hvis det er Synd, at bestride den
attende Aarhundredes Oplosning som antichristelig, jeg unreg-
telig er en forstaltig Syster, som ret godt veed, hvad han
gjor, og derfor kan ikke kan ikke godt af den kærlige Jesu
medning, at det er kun Forbindelse, naar man ikke tilbeder
den Søl, der i vor Menighed epistol af Elben med Bas-
adow, spillede sig glimrende med Semler i Saale, kulmino-
rede ved Pregel i Königsberger-Philosophens Hjerte,
og gaar vel ned i den venlige Saale, hvor man ved, Lu-
ther nær havde druknet, med Wegscheider. Kun i Forbi-
gaaende vil jeg høre Modstanderne svinde, at vi her ikke tale
om Bogstaven, men om Aanden, saa jeg har, efter deres
egnet System, nemt ved at forsvare min Paastand, om deres
Ord end lød ganske andrelids højstlig over Tid og Ewighed,
og hvad jeg har, førelig, vil legge Vægt paa, er den ureg-
telige Omstændighed, at hin uchristelige Betragtning af Ti-
den som det Væsenlige, og Handlinger som den øjenlige
Dyd, i Slutningen af det attende Aarhundrede blev almin-
delig, baade mellem Præster og Andre, og er endnu den her-
stende. Thi spørger jeg, hvoreledes man kunde kalde Tiden
med denne antichristelige Denkemåde, der med storst Kind-
hed gav sig tilkende, hvoreledes man kunde kalde en saadan
Tid oplyst, langt mere moraligt og christlig epistol end de
førre Tider, med mindre man selv i Grunden hylde samme
Betragtning, beheredes selv af den Tidens uchristelige
Land, man priste og tilbad! Inden man, uden Selv-
Modsigelse, saaer dette Spørgsmål besvaret, vil jeg haave,

